

شماره: ۷۲/۲۷۱۵۵

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۵/۲۱

پست:

دفترخانه شورای نگهبان
شماره ثبت: ۹۱, ۱۱, ۴۷۷۲۴
تاریخ ثبت: ۱۳۹۱/۰۵/۲۱
کد پرونده:
ساعت ورود:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
لایحه الحاق تشریفات (پروتکل) آمادگی، واکنش و همکاری منطقه‌ای در مبارزه با سوانح آلودگی
نفتی الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر که با عنوان
لایحه تصویب پروتکل آمادگی، واکنش و همکاری منطقه‌ای در مبارزه با سوانح آلودگی نفتی
الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر
به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود و در جلسه علنی روز یکشنبه
مورخ ۱۳۹۱/۰۵/۱۵ مجلس با اصلاحاتی به تصویب رسیده است، به پیوست ارسال می‌گردد.

علی لاریجانی

**لایحه الحاق تشریفات (پروتکل) آمادگی، واکنش و همکاری منطقه‌ای در
مبارزه با سوانح آلودگی نفتی الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت از
محیط‌زیست دریایی دریای خزر**

ماده واحده- تشریفات (پروتکل) آمادگی، واکنش و همکاری منطقه‌ای در مبارزه با سوانح آلودگی نفتی الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر به شرح پیوست تصویب و به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود اسناد تصویب را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره- رعایت اصل یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی در اجرای ماده (۱۶) و اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای ماده (۱۸) این تشریفات (پروتکل) الزامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

**تشریفات (پروتکل) آمادگی، واکنش و همکاری منطقه‌ای در مبارزه با
سوانح آلودگی نفتی الحاقی به کنوانسیون چهارچوب حفاظت
از محیط‌زیست دریایی دریای خزر**

مقدمه

دولتهای ساحلی دریای خزر:

جمهوری آذربایجان

جمهوری اسلامی ایران

جمهوری قزاقستان

فدراسیون روسیه

ترکمنستان

که از این پس «طرفهای متعاقد» خوانده می‌شوند،

و عضو کنوانسیون چهارچوب حفاظت از محیط‌زیست دریایی دریای خزر، منعقد در تهران، جمهوری اسلامی ایران، به تاریخ ۱۳۸۲/۸/۱۳ هجری شمسی (۴ نوامبر ۲۰۰۳ میلادی) می‌باشند، که از این پس «کنوانسیون» خوانده می‌شود؛
با اعلام تعهد به اجرای مقررات مربوط کنوانسیون؛
با تصدیق این‌که آلودگی دریای خزر با نفت و سوانح آلودگی نفتی در دریا، محیط‌زیست دریایی را تهدید می‌کند؛
با تصدیق این‌که در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی ناشی از کشتیها، خطوط لوله، سکوهای ثابت و شناور، و چاههای متروک و منابع آلودگی مستقر در خشکی، اقدامات ویژه‌ای ضرورت پیدا خواهد کرد؛
با عزم به این‌که در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی در دریا به منظور کاهش صدمات ناشی از چنین حادثه‌ای، فوری و به‌طور مؤثر وارد عمل شوند؛
با تأکید بر اهمیت آماده‌سازی واقعی در سطح ملی برای مقابله با سوانح آلودگی نفتی در دریا؛
همچنین با تصدیق اهمیت نهادینه شدن همیاری متقابل و همکاری بین‌المللی بین طرفهای متعاقد؛
همچنین با تأکید بر اهمیت اقداماتی که به‌صورت انفرادی و مشترک به منظور به حداقل رساندن خطرات سوانح آلودگی نفتی در دریای خزر صورت گرفته است؛
با توجه به موافقتنامه‌های منطقه‌ای در سایر مناطق جهان که هدف آنها مساعدت در مواقع سوانح آلودگی نفتی دریایی است؛
با در نظر گرفتن قصد طرفهای متعاقد مبنی بر حفاظت از محیط‌زیست دریایی و مناطق ساحلی در برابر آلودگی نفتی؛
همچنین با در نظر گرفتن کنوانسیونهای بین‌المللی مربوط و به ویژه کنوانسیونهای راجع به آماده‌سازی، و واکنش نسبت به سوانح آلودگی نفتی و مسؤلیت و جبران خسارت صدمات ناشی از آلودگی؛

با ابراز تمایل به توسعه هر چه بیشتر همکاری و کمک متقابل بین طرفهای متعاقد در مقابله با آلودگی نفتی دریای خزر؛
به ترتیب زیر موافقت نمودند:

بخش اول- مقررات عمومی

ماده ۱- کاربرد اصطلاحات

از نظر این تشریفات (پروتکل)

الف- «سانحه آلودگی نفتی» از جمله «حوادث آلودگی نفتی» به معنی واقعه یا سلسله وقایعی با منشأ یکسان است که به تخلیه نفت منجر شده یا بتواند منجر شود و محیطزیست دریایی یا خطوط ساحلی را تهدید نموده یا بتواند تهدید نماید و اقدام اضطراری یا واکنش فوری دیگری را ایجاب نماید.

ب- «نفت» به معنی نفت به هر شکل از قبیل نفت خام، نفت سوخت، لجن نفت، ضایعات نفت، و فرآورده‌های تصفیه شده می‌باشد.

پ- «کشتی» به معنی شناور از هر نوع، از جمله هواناو (هاورکرافت)، قایقهای پرنده (هیدروفویل)، زیردریایی‌ها، و قایقهای می‌باشد که یدک کشیده شده یا خود متحرک باشند و در محیطزیست دریایی عمل می‌کنند.

ت- «واحد فراساحلی» به معنی هرگونه سکو یا سازه‌های ساخت دست بشر در مناطق فراساحل، اعم از تأسیسات یا سازه‌های ثابت یا شناور فراساحلی که به عملیات کاوش، بهره‌برداری یا تولید منابع هیدروکربنی یا تخلیه یا بارگیری این منابع اختصاص دارند.

ث- «بنادر دریایی و تأسیسات مرتبط با نفت» به معنی هرگونه تأسیساتی از جمله بنادر دریایی، پایانه‌های نفتی، خطوط لوله و هر نوع تأسیسات مرتبط با نفت است که در معرض خطر سانحه آلودگی نفتی باشد.

ج- «مقام صالح ملی» به معنی مقام ملی منصوب از سوی هر طرف متعاقد است که مسؤولیت آماده‌سازی و واکنش نسبت به سوانح آلودگی نفتی را عهده‌دار است و همچنین مسؤول اجراء و تحقق تعهدات مندرج در این پروتکل می‌باشد.

ماده ۲- دامنه شمول

منطقه‌ای که این تشریفات (پروتکل) در مورد آن اعمال می‌شود، عبارت است از محیط‌زیست دریایی دریای خزر با در نظر گرفتن تغییرات سطح آب آن، اراضی‌ای که به علت نزدیکی به دریا تأثیر پذیرفته‌اند و آلودگی نفتی دریایی ناشی از منابع مستقر در خشکی است.

ماده ۳- هدف

هدف این تشریفات (پروتکل) تحقق اقدامات منطقه‌ای به منظور آمادگی، واکنش و همکاری برای حفاظت از دریای خزر در قبال آلودگی نفتی ناشی از فعالیت‌های مذکور در مواد (۸) و (۹) کنوانسیون و آلودگی نفتی ناشی از منابع مستقر در خشکی می‌باشد.

ماده ۴- مقررات عمومی

۱- طرفهای متعاقد به صورت انفرادی یا مشترک تمام اقدامات برای آمادگی و واکنش نسبت به سوانح آلودگی نفتی را که برای اجرای این پروتکل ضرورت دارد، انجام خواهند داد.

۲- طرفهای متعاقد به صورت مشترک دستورالعمل‌هایی را برای جنبه‌های عملی، عملیاتی و فنی اقدام مشترک، تدوین و وضع خواهند کرد.

۳- طرفهای متعاقد سازوکاری منطقه‌ای را ایجاد خواهند کرد. آیین‌نامه‌های مربوط به این سازوکار در اجلاس طرفهای متعاقد بررسی و متعاقباً تصویب خواهد شد.

۴- از نظر اجرای عملیاتی این تشریفات (پروتکل)، طرح دریسای خزر در زمینه همکاری منطقه‌ای جهت مقابله با آلودگی نفتی در مواقع اضطراری توسط طرفهای متعاقد وضع خواهد شد.

ماده ۵- نظامهای ملی و طرحهای اضطراری مقابله با سوانح آلودگی نفتی

۱- هر طرف متعاقد نظام ملی واکنش عملیاتی نسبت به آلودگی نفتی را برقرار خواهد کرد. این نظام حداقل شامل تعیین موارد زیر خواهد بود:

الف- مقام صالح ملی با مسئولیت آمادگی و واکنش نسبت به سوانح آلودگی نفتی
ب- نقطه تماس عملیاتی ملی با مسئولیت دریافت و انتقال اطلاعات مربوط به سوانح آلودگی نفتی به گونه مذکور در بند (۴) ماده (۷) این تشریفات (پروتکل)
پ- مقام صالح ملی که از جانب طرف متعاقد اختیار درخواست کمک یا تصمیم به ارائه کمک درخواست شده را داشته باشد.

۲- هر طرف متعاقد یک طرح اضطراری ملی را برای آمادگی و واکنش نسبت به سوانح آلودگی نفتی تهیه و اجراء خواهد کرد. طرح اضطراری ملی، از جمله، شامل موارد زیر خواهد بود:

الف- شرح سازمان اداری مربوط به آماده‌سازی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی، و مسئولیت‌های هر کدام از مقامهای تشکیل دهنده آن
ب- شناسایی منابع احتمالی تخلیه نفت
پ- فهرست اقلام تجهیزات و منابع انسانی که برای مقابله با سوانح آلودگی نفتی در دسترس خواهند بود.

ت- تعیین امکانات نگهداری موقت و دفع نهایی نفت گردآوری شده

۳- هر طرف متعاقد در صورت لزوم با همکاری نهادهای صنایع نفت و کشتیرانی، مقامات بندری و سایر نهادهای ذی‌ربط، حداقل تجهیزات از قبل نصب شده لازم برای

مقابله مؤثر با تخلیه نفت را تهیه کرده و در شرایط عملیاتی نگاه خواهد داشت. تعداد این تجهیزات باید متناسب با خطر آلودگی باشد.

۴- هر طرف متعاقد، به صورت انفرادی یا در چهارچوب همکاری دوجانبه یا چندجانبه، برنامه‌هایی را برای تمرین و آموزش کارکنان به منظور بهبود وضعیت آمادگی نهادهای مسئول مقابله با سوانح آلودگی نفتی تدوین خواهد کرد.

ماده ۶- اشاعه و تبادل اطلاعات

هر طرف متعاقد گزارش اجرای این تشریفات (پروتکل) را به دبیرخانه تسلیم خواهد کرد و متعهد خواهد شد اطلاعات زیر را به طور مستقیم یا از طریق سازوکار منطقه‌ای در اختیار سایر طرفهای متعاقد قرار دهد:

- الف- اطلاعات مذکور در بند (۱) و جزء (الف) بند (۲) ماده (۵) این تشریفات (پروتکل)
- ب- اطلاعات مربوط به راههای جدید جلوگیری از آلودگی دریا با نفت و اقدامات جدید مؤثر برای مقابله با آلودگی، از جمله نتایج برنامه‌های پژوهشی
- پ- اطلاعات مربوط به سوانح عمده آلودگی نفتی

ماده ۷- نظام‌نامه‌های گزارش آلودگی

- ۱- هر طرف متعاقد اطمینان حاصل خواهد نمود که اشخاصی که مسئولیت کشتیهای حامل پرچم آن را برعهده دارند اطلاعات مربوط به هر واقعه اضطراری در کشتی خود که با تخلیه، رهاسازی یا نشت نفت همراه است یا هر گونه تخلیه، رهاسازی یا نشت احتمالی نفت را بدون تأخیر به اطلاع مقامات ملی ذی ربط برسانند.
- ۲- هر طرف متعاقد دستورالعمل‌هایی را برای اشخاص مسئول واحدهای فراساحلی، بنادر دریایی و تأسیسات مرتبط با نفت خود صادر خواهد کرد تا به موجب آن مقامهای ملی را بدون تأخیر از هرگونه واقعه‌ای که ناشی از فعالیتهای آنها

در ارتباط با تخلیه، رهاسازی، یا نشت نفت یا هر گونه احتمال تخلیه، رهاسازی یا نشت نفت است، مطلع سازند.

۳- هر طرف متعاقد دستورالعمل‌هایی برای:

الف- فرماندهان یا سایر اشخاص مسؤول کشتیهای حامل پرچم خود

ب- کشتیها و هواپیماهای تجسس دریایی خود

پ- خلبانان هواپیماهای کشوری خود؛ و

ت- اشخاص مسؤول واحدهای فراساحلی، بنادر دریایی و تسهیلات مرتبط با

نفت خود

صادر خواهد کرد تا بدون تأخیر هر گونه حادثه مشاهده شده در دریا، بنادر دریایی یا تسهیلات مرتبط با نفت را که به نشت نفت می‌انجامد، به مقامهای صالح ملی گزارش نمایند و همچنین وجود هرگونه لکه نفتی شناور را گزارش کنند.

۴- هر طرف متعاقد در صورت اطلاع از هر سانحه آلودگی نفتی، از جمله هرگونه اطلاعات دریافتی طبق بندهای (۱) تا (۳) این ماده را فوری از جمله از طریق سازوکار منطقه‌ای، مراتب بروز حادثه و اقدامات انجام شده و در دست اقدام را به طرفهای متعاقدی که احتمال می‌رود از این حادثه آسیب ببینند اعلام خواهد نمود.

ماده ۸- اقدامهای عملیاتی

۱- هر طرف متعاقد ذی‌ربط در راستای نظامهای ملی آمادگی و واکنش نسبت به نشت نفت، متعهد می‌شود که در صورت بروز نشت نفت اقدامهای زیر را به عمل آورد:

الف- ارزیابی‌های ضروری در خصوص ماهیت، گستره و پیامدهای احتمالی سانحه آلودگی نفتی یا، حسب مورد، نوع و مقدار تقریبی نفت و جهت و سرعت گسترش نشت نفت

ب- هر اقدام عملی ممکن به منظور پیشگیری، کاهش و تا حد امکان، محو آثار سانحه آلودگی نفتی

ب- نظارت بر آلودگی نفتی و مطلع ساختن سایر طرفهای متعاقد از تحولات مربوط به سانحه آلودگی نفتی و اقداماتی که به عمل آمده یا برنامه ریزی شده است.
ت- تشویق و حمایت از اجرای برنامه دریای خزر در زمینه همکاری منطقه‌ای جهت مقابله با آلودگی نفتی در موارد اضطراری
۲- هنگامی که اقدامهایی برای مقابله با آلودگی ناشی از موارد اضطراری به عمل می‌آید، کلیه تدابیر ممکن جهت حفظ موارد زیر به عمل خواهد آمد:

الف- جان انسانها

ب- کشتی یا واحد فراساحلی، چنانچه کشتی یا واحد فراساحلی در یک حادثه آلودگی نفتی درگیر باشد، ضمن رعایت ضرورت پیشگیری یا به حداقل رساندن آسیب به محیط زیست
هر طرف متعاقد که اقدام مزبور را اتخاذ می‌کند، سازمان بین‌المللی دریانوردی را به‌طور مستقیم یا از طریق سازوکار منطقه‌ای مطلع خواهد نمود.

ماده ۹- طرحهای اضطراری آلودگی نفتی در کشتیها، واحدهای فراساحلی، بنادر دریایی و تأسیسات مرتبط با نفت

۱- هر طرف متعاقد اقدامهای لازم را به عمل خواهد آورد تا اطمینان حاصل نماید که کشتیهای حامل پرچم آن طرح اضطراری آلودگی نفتی را به گونه‌ای که مطابق مقررات مربوط بین‌المللی از جمله جزء (الف) بند (۱) ماده (۳) کنوانسیون بین‌المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی مورخ ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر ۱۹۹۰ میلادی مصوب ۱۳۷۶/۴/۲۹ هجری شمسی و مقرر شماره (۳۷) ضمیمه اول کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتیها مورخ ۱۹۷۳ (مارچ ۷۸ و ۱۹۷۳ میلادی) (۱۳۵۲ هجری شمسی)، اصلاح شده به موجب پروتکل الحاقی مورخ ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی) مصوب ۱۳۸۰/۱۰/۲۶ مورد نیاز است، همراه داشته باشد.

۲- هر طرف متعاقد فرماندهان کشتیهای حامل پرچم خود را موظف خواهد کرد که در صورت بروز سانحه آلودگی نفتی از نظام‌نامه‌های مندرج در طرح اضطراری

تبعیت کرده و به ویژه اطلاعات دقیق راجع به کشتی و محموله آن که مرتبط با اقداماتی است که قرار است به موجب ماده (۸) این تشریفات (پروتکل) اتخاذ شود را به اطلاع مقامهای صالح ملی برسانند و با این مقامات همکاری نمایند.

۳- هر طرف متعاقد از:

الف- مسؤولان واحدهای فراساحلی

ب- مقامها یا مسؤولان بنادر دریایی

پ- مسؤولان تأسیسات مرتبط با نفت

خود خواهد خواست که طرحهای اضطراری آلودگی نفتی را تهیه نمایند که با نظام ملی وضع شده به موجب ماده (۵) این تشریفات (پروتکل) هماهنگ شده و طبق نظامنامه‌های وضع شده توسط مقام صالح ملی به تأیید رسیده باشد.

ماده ۱۰- کمک

۱- طرف متعاهدی که برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی یا تهدید ناشی از چنین آلودگی نیاز به کمک داشته باشد، می‌تواند از سایر طرفهای متعاقد درخواست کمک نماید. طرف متعاقد درخواست‌کننده کمک، نوع مساعدت مورد درخواست، که ممکن است شامل مشاوره کارشناسی، کارکنان متخصص و گروههای ضربت، تجهیزات، محصولات، کشتی و هواپیما باشد را مشخص خواهد نمود. طرفهای متعاهدی که به موجب این ماده از آنها درخواست کمک شده است، حداکثر مساعی خود را به عمل خواهند آورد تا جایی که امکانات آنها اجازه می‌دهد این کمکها را ارائه دهند.

۲- هر طرف متعاقد تدابیر حقوقی و اداری لازم را برای تسهیل موارد زیر به کار

خواهد بست:

الف- کشتیها، هواپیماها و سایر انواع وسایل حمل و نقلی که در امر واکنش نسبت

به سانحه آلودگی نفتی مشارکت داشته یا به حمل کالاها، مواد و تجهیزات مورد نیاز

برای مقابله با این سوانح می‌پردازند، بتوانند به قلمرو آنها وارد شده، از آن قلمرو استفاده کرده و از آن خارج شوند.

ب- ورود، تردد و خروج سریع کارکنان، کالاها، مواد و تجهیزات موضوع جزه (الف) در قلمرو خود

ماده ۱۱- بازپرداخت هزینه‌های کمک

۱- طرفهای متعاقد هزینه‌های اقدامهای مربوط خود در مقابله آلودگی طبق بندهای (۲)، (۳) و (۴) این ماده را متقبل خواهند شد مگر چنانچه قبل از بروز سانحه آلودگی نفتی موافقتنامه‌ای دوجانبه یا چندجانبه در خصوص ترتیبات مالی حاکم بر اقدامات طرفهای متعاقد برای مقابله با سوانح آلودگی نفتی منعقد شده باشد.

۲- اقدامهای یک طرف متعاقد برای کمک به طرف متعاقد دیگر جهت مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی به‌موجب درخواست کتبی از سوی طرف متعاقد دریافت‌کننده کمک صورت خواهد گرفت.

۳- طرف درخواست‌کننده کمک هزینه فعالیتهای ارائه کمک برای مقابله با سوانح نشست نفت را که هر طرف متعاقد بنا به درخواست طرف متعاقد دیگر تقبل می‌کند، جبران خواهد نمود. چنانچه درخواست کمک لغو گردد، طرف متعاقد درخواست‌کننده، هزینه‌هایی را که از قبل توسط طرف متعاقد کمک‌کننده صورت گرفته یا تعهد شده است، تقبل خواهد کرد.

۴- چنانچه یک طرف متعاقد به ابتکار خود برای ارائه کمک اقدام کرده باشد و چنانچه طرف متعاقد دیگر نسبت به آن اعتراض ننماید، طرف متعاقد کمک‌کننده، هزینه اقدامهای خود را تقبل خواهد نمود.

۵- اصول مذکور در بندهای (۲)، (۳) و (۴) این ماده در صورتی اعمال می‌شود که طرفهای متعاقد ذی‌ربط در هر مورد خاص به گونه دیگری توافق ننموده باشند.

۶- هزینه‌های اقدامهای صورت گرفته از سوی یک طرف متعاقد بنا به درخواست طرف متعاقد دیگر طبق قوانین ملی طرف متعاقد کمک‌کننده در مورد بازپرداخت این قبیل هزینه‌ها، به گونه‌ای منصفانه محاسبه خواهد شد، مگر آن‌که به گونه دیگری توافق شده باشد.

۷- در صورت اقتضاء، طرف متعاقد درخواست‌کننده و طرف متعاقد کمک‌کننده برای طرح دعوی جبران خسارت همکاری خواهند نمود. به این منظور، آنها نظامهای حقوقی موجود در زمینه مسؤولیت و جبران خسارت صدمات ناشی از آلودگی را به گونه مقتضی مد نظر قرار خواهند داد. هرگاه دعوی مطرح شده، جبران کامل هزینه‌های وارده در عملیات کمک را تجویز نمایید، طرف متعاقد درخواست‌کننده کمک می‌تواند از طرف متعاقد کمک‌کننده درخواست نماید که از درخواست بازپرداخت مازاد هزینه‌ها منصرف شود یا میزان هزینه‌های محاسبه شده طبق بند (۶) این ماده را کاهش دهد. طرف مذکور همچنین می‌تواند خواستار تعویق بازپرداخت این قبیل هزینه‌ها شود.

۸- مفاد این ماده به گونه‌ای تفسیر نخواهد شد که به حقوق طرفهای متعاقد برای استرداد هزینه‌های اقدامهای انجام شده در مقابله با سوانح آلودگی نفتی یا تهدید ناشی از چنین سوانحی از طرفهای ثالث، به موجب قوانین ملی خود و معاهدات بین‌المللی که طرفهای متعاقد در آن عضویت دارند، خدشه‌ای وارد نماید. طرفهای متعاقد می‌توانند برای استرداد هزینه‌های صورت گرفته در اقدامات خود، همکاری نمایند و کمک متقابل ارائه نمایند.

بخش دوم- ترتیبات سازمانی

ماده ۱۲- مقررات سازمانی

۱- از نظر این تشریفات (پروتکل) و طبق بند (۱۰) ماده (۲۲) کنوانسیون، اجلاس

طرفهای متعاقد، از جمله، مبادرت به اقدامهای زیر خواهد نمود:

الف- نظارت بر اجرای این تشریفات (پروتکل)

ب- نظارت بر محتوای این تشریفات (پروتکل)

پ- بررسی و تصویب هرگونه اصلاحیه این تشریفات (پروتکل) یا پیوستهای آن
ت- بررسی گزارش‌هایی که توسط دبیرخانه راجع به موضوعات مربوط به اجرای این تشریفات (پروتکل) تهیه شده است.

ث- در صورت اقتضاء، مطالبه خدمات مالی و فنی مؤسسات علمی و نهادهای بین‌المللی مربوط برای اهداف این تشریفات (پروتکل)

ج- در صورت لزوم، ایجاد نهادهای فرعی که برای اجرای این تشریفات (پروتکل) لازم به نظر می‌رسند.

چ- اجرای وظایف موضوع بند (۳) ماده (۴) این تشریفات (پروتکل)

ح- بررسی راهبردها، طرحهای اقدام و برنامه‌های مربوط به اجرای این تشریفات (پروتکل)

خ- انجام سایر وظایفی که برای اجرای این تشریفات (پروتکل) ممکن است لازم باشد.

۲- از نظر این تشریفات (پروتکل) و طبق بند (۴) ماده (۲۳) کنوانسیون، دبیرخانه، از

جمله:

الف- اطلاعیه‌ها و سایر اطلاعات دریافت شده طبق مفاد این تشریفات (پروتکل)

را تهیه و در اختیار طرفهای متعاقد قرار خواهد داد.

ب- گزارشهای مربوط به موضوعات مرتبط با اجرای این تشریفات (پروتکل) را

تهیه و ارسال خواهد نمود.

پ- درخواستهای طرفهای متعاقد و اطلاعات دریافت شده از آنها را بررسی

نموده و با طرفهای مذکور در خصوص موضوعات مرتبط با اجرای این تشریفات

(پروتکل) مشورت خواهد کرد.

ت- ترتیبات لازم برای تأمین کمکها و توصیه‌های فنی برای اجرای مؤثر این

تشریفات (پروتکل) را، در صورت درخواست هر طرف متعاقد، به انجام خواهد رساند.

ث- در صورت اقتضاء، با سازمانها و برنامه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی ذی‌ربط

همکاری خواهد نمود.

ج- سایر وظایفی که ممکن است توسط اجلاس طرفهای متعاقد تعیین گردد، را به

انجام خواهد رساند.

ماده ۱۳- وظایف سازوکار منطقه‌ای

۱- سازوکار منطقه‌ای به طرفهای متعاقد در واکنش فوری و مؤثر در برابر سوانح آلودگی نفتی کمک خواهد کرد.

۲- وظایف سازوکار منطقه‌ای شامل موارد زیر خواهد بود:

الف- برقراری روابط کاری نزدیک با مقام صالح ملی طرفهای متعاقد و، در صورت لزوم، با سازمانها و نهادهای ذی‌ربط بین‌المللی و منطقه‌ای دولتی و غیردولتی مرتبط با سوانح آلودگی نفتی

ب- هماهنگی فعالیتهای منطقه‌ای مرتبط با همکاری فنی، آموزش، تمرینها و ارائه خدمات کارشناسی در موارد اضطراری و کمک به فعالیتهای ملی در این زمینه‌ها

پ- جمع‌آوری و اشاعه اطلاعات مربوط به سوانح آلودگی نفتی (فهرستها، نظرات کارشناسی، گزارشهای سوانح، پیشرفتهای فنی برای بهبود طرحهای اضطراری، و غیره)
ت- تهیه رویه‌های نظام‌مند برای تبادل اطلاعات و داده‌های مربوط به سوانح آلودگی نفتی

ث- اقدام به عنوان کانونی برای تبادل اطلاعات در خصوص فنون جستجوی سوانح آلودگی نفتی در دریای خزر

ج- ارائه پیشنهاد در خصوص روزآمد کردن طرح دریای خزر در زمینه همکاری منطقه‌ای جهت مقابله با آلودگی نفتی در موارد اضطراری

چ- اجرای سایر وظایفی که ممکن است از سوی اجلاس طرفهای متعاقد مقرر گردد.

بخش سوم- اجراء و رعایت

ماده ۱۴- تأمین بودجه تشریفات (پروتکل)

۱- به منظور تحقق اهداف این تشریفات (پروتکل)، طرفهای متعاقد اطمینان حاصل خواهند نمود که منابع مالی برای تدوین و اجرای برنامه‌ها، پروژه‌ها و اقدامات مربوط در دسترس می‌باشند. به این منظور، طرفهای متعاقد:

الف- منابع مالی داخلی قابل دسترسی را تعهد خواهند نمود.
ب- تدارک منابع مالی از منابع و سازوکارهای تأمین بودجه دوجانبه یا چندجانبه، از جمله کمکها و وامها، را تشویق خواهند کرد.
پ- به جستجوی روشها و مشوقهای مبتکرانه برای تدارک و هدایت منابع، از جمله منابع بنیادها، نهادهای دولتی کشورهای دیگر، سازمانهای بین‌المللی، سازمانهای غیردولتی، و نهادهای بخش خصوصی، خواهند پرداخت.
۲- مقررات مالی کنوانسیون، با اعمال تغییرات لازم، در مورد این تشریفات (پروتکل) اعمال خواهد شد، مگر آنکه طرفهای متعاقد به گونه دیگری تصمیم بگیرند.

ماده ۱۵- ارتباط با کنوانسیون

آیین کاری که به موجب جزء (پ) بند (۹) ماده (۲۲) کنوانسیون به تصویب رسیده است، به این تشریفات (پروتکل) نیز تسری خواهد یافت مگر آنکه طرفهای متعاقد تصمیم دیگری اتخاذ کرده باشند.

ماده ۱۶- حل و فصل اختلافات

هر گونه اختلاف بین طرفهای متعاقد در ارتباط با اجراء یا تفسیر مفاد این تشریفات (پروتکل)، به موجب ماده (۳۰) کنوانسیون حل و فصل خواهد شد.

ماده ۱۷- تصویب و لازم‌الاجراء شدن تشریفات (پروتکل)

۱- این تشریفات (پروتکل) با تصمیم به اتفاق آراء طرفهای متعاقد طی اجلاس طرفهای متعاقد تصویب خواهد شد.

۲- این تشریفات (پروتکل) از تاریخ ۱۳۹۰/۵/۲۱ هجری شمسی (۱۲ آگوست ۲۰۱۱ میلادی) تا ۱۳۹۰/۱۲/۲۲ هجری شمسی (۱۲ فوریه ۲۰۱۲ میلادی) در شهر تهران فقط برای امضاء دولتهای ساحلی دریای خزر مفتوح می‌باشد.

۳- این تشریفات (پروتکل) منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب دولتهای ساحلی دریای خزر خواهد بود، و از تاریخی که تشریفات (پروتکل) برای امضاء بسته می شود، برای الحاق هر یک از دولتهای ساحلی دریای خزر مفتوح خواهد بود.

۴- اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد امین اسناد کنوانسیون تودیع خواهد شد.

۵- این تشریفات (پروتکل) در نودمین روز پس از تاریخ تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط تمامی دولتهای ساحلی دریای خزر لازم الاجراء خواهد شد.

ماده ۱۸- تصویب اصلاحات و پیوستهای تشریفات (پروتکل) و اصلاحات پیوستها هر یک از طرفهای متعاقد می تواند اصلاح این تشریفات (پروتکل) یا افزودن پیوستهایی به آن یا اصلاح پیوستهای آن را پیشنهاد نماید. این اصلاحات و پیوستها توسط طرفهای متعاقد تصویب و طبق مواد (۲۴) و (۲۵) کنوانسیون لازم الاجراء خواهند شد.

بخش چهارم- مقررات نهائی

ماده ۱۹- تأثیر تشریفات (پروتکل) بر قوانین ملی

مفاد این تشریفات (پروتکل) بر حق طرفهای متعاقد برای اتخاذ تدبیر شدیدتر ملی برای اجرای این تشریفات (پروتکل) خدشه ای وارد نمی سازد.

ماده ۲۰- ارتباط با سایر موافقتنامه های بین المللی

هیچ یک از مفاد این تشریفات (پروتکل) به حقوق و تعهدات طرفهای متعاقد به موجب سایر موافقتنامه های بین المللی که طرفها عضو آنها هستند لطمه ای وارد نمی سازد.

ماده ۲۱- قید تحدید تمهد

هیچ گونه قید تحدید تعهدی را نمی توان برای این تشریفات (پروتکل) در نظر گرفت.

ماده ۲۲- متون معتبر

متون آذری، انگلیسی، فارسی، قزاقی، روسی و ترکمنی این تشریفات (پروتکل) دارای اعتبار یکسان می باشد. در صورت بروز اختلاف در تفسیر یا اجرای این تشریفات (پروتکل)، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

ماده ۲۳- امین اسناد

امین اسناد این تشریفات (پروتکل)، همان امین اسناد کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۲۴- ارتباط با مذاکرات راجع به وضعیت حقوقی دریای خزر

هیچ گونه تفسیری از این تشریفات (پروتکل) برای پیش قضاوت در مورد نتایج مذاکرات مربوط به وضعیت نهائی رژیم حقوقی دریای خزر جایز نیست. در تأیید مراتب فوق، امضاء کنندگان زیر که به طور مقتضی بدین منظور مجاز شده اند، این تشریفات (پروتکل) را امضاء نمودند.

این تشریفات (پروتکل) در شهر آکتائو در روز بیست و یکم مرداد ماه یک هزار و سیصد و نود هجری شمسی برابر با دوازدهم آگوست دو هزار و یازده میلادی تنظیم گردید.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن تشریفات (پروتکل)، شامل مقدمه و بیست و چهار ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ پانزدهم مردادماه یکهزار و سیصد و نود و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

علی لاریجانی